

**Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap**

> Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Raad voor Cultuur
R.J. Schimmelpennincklaan 3
2506 AE DEN HAAG

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
380564

Datum 15 februari 2012
Betreft adviesaanvraag culturele basisinfrastructuur 2013-2016

Geachte Raad,

Met deze brief vraag ik u advies over de aanvragen voor de culturele basisinfrastructuur 2013-2016. U ontvangt 119 aanvragen ter beoordeling. Waar relevant stuur ik u op instellingsniveau nog een nadere toelichting. Ik vraag u uw advies voor 22 mei 2012 uit te brengen.

In juni heb ik de Tweede Kamer een concept van de *Subsidieregeling culturele basisinfrastructuur 2013-2016* voorgelegd. In het overleg van 27 juni is daar met de Tweede Kamer over gesproken. De Kamer heeft daarbij een aantal moties aangenomen die ik heb meegenomen in de definitieve versie van de regeling.¹ De definitieve regeling heb ik op 25 augustus 2011 naar de Kamer gestuurd. De regeling trad op 1 november 2011 in werking.

Instellingen konden hun aanvraag van 1 december 2011 tot en met 1 februari 2012 indienen. Ook bij de andere overheden lopen aanvraagprocedures. Ik vraag u in uw advisering over de vierjarige, rijksgesubsidieerde instellingen kennis te nemen van de aanvragen bij de andere overheden en de aanvragen voor de meerjarige regelingen van een aantal fondsen.² Begin maart stuur ik u ter informatie een overzicht van de aanvragen voor de meerjarige activiteitenregelingen bij de fondsen, en informatie die ik van andere overheden heb ontvangen.

Ik heb ook alle fondsen gevraagd hun beleidsplannen voor 1 februari in te dienen. Over de beleidsplannen van de fondsen hoeft u geen individueel instellingsadvies te geven. Wel vraag ik u de plannen te betrekken bij uw oordeel over de verschillende sectoren in de basisinfrastructuur.

¹ Motie Bosma/ De Liefde over opera in de regio Zuid (32 820 nr. 13), Motie Van der Werf/Bosma over symfonieorkesten (32 820 nr. 16), Motie De Liefde/ Van der Werf over een Friestalig theatergezelschap (32 820 nr. 24).

² Het gaat om het Fonds Podiumkunsten, het Fonds Cultuurparticipatie, het Stimuleringsfonds voor Architectuur en het Nederlands Letterenfonds.

De opbouw van deze adviesaanvraag is als volgt. Het eerste deel gaat in op de criteria die gelden voor rijksfinanciering. Het tweede deel gaat in op de verschillende sectoren. De opbouw volgt daarbij de ministeriële regeling met haar plafondbedragen en beschikbare plekken. Daarna schets ik de verdeling van de internationale gelden voor cultuur, het financieel kader en het vervolg van de procedure.

I BEOORDELING VAN DE AANVRAGEN: ALLE CRITERIA GELDEN

In de discussie over het nieuwe cultuurbeleid hebben vooral ondernemerschap en eigen inkomsten veel aandacht gekregen. Daarom benadruk ik hier nog eens dat bij uw beoordeling van de aanvragen *alle* criteria van toepassing zijn. In aanvulling op artistieke kwaliteit – die het vertrekpunt is en blijft – zijn dit:

- publiek
- ondernemerschap
- participatie en educatie
- rijkscollectie of aanbod van (inter)nationale betekenis
- focus op kernpunten.

Ik verzoek u iedere aanvraag te beoordelen op de formele eisen, zoals die in de verschillende artikelen van de ministeriële regeling en de toelichting daarop zijn opgenomen. Vervolgens moeten alle aanvragen beoordeeld worden op het voldoen aan de 6 criteria en voor zover relevant het criterium talentontwikkeling. Als er meer instellingen een aanvraag hebben ingediend dan er plaatsen beschikbaar zijn, vraag ik u duidelijk te maken hoe u de criteria onderling heeft gewogen om tot uw advies te komen. Als er slechts 1 aanvraag is voor 1 plek vraag ik u aan te geven in hoeverre de invulling van de verschillende criteria toereikend is. Ook in dat geval moet u dus alle criteria langslopen. In alle gevallen geldt als maximum het plafondbedrag uit de regeling. Voor elk museum geldt dat het niet meer kan krijgen dan in de periode 2009-2012, rekening houdend met de generieke korting van 5%.

Daarnaast vraag ik u bij alle instellingen goed te letten op *value for money*: instellingen moeten voor het beschikbare bedrag de best mogelijke prestaties bieden. Een aantal instellingen is de afgelopen jaren gevisiteerd. Ik vraag u de beschikbare rapporten te betrekken bij uw advies.

Hieronder ga ik in op drie algemene punten die voor uw advisering van belang zijn: ondernemerschap en eigen inkomsten, educatie en talentontwikkeling, geografische spreiding en publieksbereik.

Cultureel ondernemerschap is het duurzaam vergroten van het maatschappelijk draagvlak en een gezonde financieringsmix. Het gaat daarbij om positionering en profilering, omgevingsbewustzijn en eigen inkomsten. Veel aanvragen presenteren plannen voor samenwerking. Ik heb vaak het belang van efficiency benadrukt. Ik vraag u de werkelijke efficiëntiewinst en de kwalitatieve meerwaarde van de plannen te beoordelen.

Alle cultuurproducerende instellingen moeten stappen zetten als het gaat om eigen inkomsten. Er is een toetredingsnorm voor al deze instellingen voor de basisinfrastructuur 2013-2016 van 17,5%. Dat percentage moet in de jaren 2010 en 2011 gemiddeld gerealiseerd zijn. Voor podiumkunstinstituten (behalve jeugdtheater) en de filmfestivals geldt daarnaast dat ze op 1 januari 2013 een percentage van ten minste 21,5% moeten hebben. Daarnaast geldt er voor alle

instellingen een groeinorm van gemiddeld 1% per jaar. Zoals ik in *Meer dan kwaliteit* heb aangegeven, vind ik dat van de instellingen in de basisinfrastructuur verwacht mag worden dat voor toetreding in de periode 2017-2020 de volgende norm zou kunnen gelden: alle cultuurproducerende instellingen zouden moeten kunnen voldoen aan 21,5% eigen inkomsten. De podiumkunstinstanties zouden dan aan 25,5% eigen inkomsten moeten kunnen voldoen. In april ontvangt u van mij de percentages eigen inkomsten van 2010, 2011 en de gemiddelden. Bij een aantal instellingen zal blijken dat in korte tijd sprake is geweest van een sterke groei.

- Ik vraag u per instelling te beoordelen of er sprake is van een bestendige en realistische beleidslijn, ook naar de toekomst toe.
- Ik vraag u om een kwalitatieve weging van het ondernemerschap van de aanvragen. De aandachtspunten daarvoor staan beschreven in *Meer dan kwaliteit*, pagina 37.
- Naast beoordeling van afzonderlijke instellingen verwacht ik van u een algemeen beeld: hoe oordeelt u over het ondernemerschap in de verschillende sectoren?

Het kabinet vindt cultuureducatie belangrijk: voor persoonlijke ontwikkeling en voor de creativiteit van de samenleving als geheel. Educatie is dan ook een criterium voor de basisinfrastructuur. Elke instelling die in aanmerking wil komen voor subsidie moet toegankelijk zijn voor kinderen en jongeren. De begrippenlijst bij het aanvraagformulier maakt duidelijk dat het moet gaan om "activiteiten gericht op kinderen en jongeren tussen 4 en 18 jaar". Het gaat erom dat instellingen vanuit hun artistiek profiel en hun praktijk komen met goede voorstellen. Daarbij verwacht het kabinet samenwerking met het onderwijs. OCW zal gegevens bijhouden over wat instellingen in de basisinfrastructuur aan educatie doen.

- Naast beoordeling van afzonderlijke instellingen verwacht ik van u een algemeen beeld: hoe oordeelt u over de plannen voor educatie in de verschillende sectoren?

Grote instellingen hebben een verantwoordelijkheid voor talentontwikkeling. Zowel in de non-profit sector als in het bedrijfsleven ziet elke organisatie ontwikkeling en doorstroming van talent als een vanzelfsprekende opdracht, om zo vernieuwing en continuïteit te waarborgen. Ook de Raad heeft dit eerder aangegeven: grote instellingen moeten talent de ruimte bieden. Ik vraag u dan ook hier specifiek aandacht aan te besteden.

Bij uw advies is het belangrijk dat u let op een goede geografische spreiding en het bereik van publiek. Dit krijgt in de sectoren op verschillende manieren vorm. Om een kwalitatief hoogwaardig aanbod in het hele land te bieden, heeft het kabinet bij de orkesten en het theater gekozen voor regio's of kernpunten in het hele land. Die beschikken over zowel rijksgefinancierd als lokaal aanbod dat een groot publiek bereikt. Voor presentatie-instellingen in de beeldende kunst geldt een spreiding over het hele land. De grootschalige opera- en dansgezelschappen moeten publiek uit het hele land bereiken. Ik vraag u goed te letten op de samenhang tussen verschillende spelers die alleen samen tot een hoogwaardig aanbod kunnen komen.

II VRAGEN OP BASIS VAN DE MINISTERIELE REGELING

Podiumkunsten

Het kabinet wil de relatie tussen vraag en aanbod versterken. U sprak in uw advies *Noodgedwongen keuzen* van een 'overaanbod' aan theater- en dansproducties. Daarnaast gaf u een aantal aanbevelingen aan theater- en dansgezelschappen om te zorgen voor vollere zalen. In de nieuwe basisinfrastructuur leg ik de nadruk op grootschalig aanbod. Hiermee onderscheidt de basisinfrastructuur zich van het aanbod van het Fonds Podiumkunsten. Dat financiert middelgroot en kleinschalig aanbod. Ik vraag u in overleg te treden met het fonds, zodat het aanbod in de basisinfrastructuur zich goed verhoudt tot wat het fonds gaat financieren.

Theater

Artikel	Omschrijving	Maximum	Ingediend	Plafond	
				Per instelling	Totaal
Artikel 3.9, tweede lid	Theatergezelschap groot	4	7	2.500	10.000
Artikel 3.9, derde lid	Theatergezelschap middelgroot	4	1	1.500	6.000
Artikel 3.9, vierde lid	Theatergezelschap Friese taal	1	1	1.500	1.500
Artikel 3.10	Jeugdtheater	8	10	500	4.000
Artikel 3.11, tweede lid	Aanvulling internationale statuur	1	1	250	250
Totaal					21.750

Artikel 3.9 Algemeen theater

Er zijn 9 aanvragen ingediend: 7 voor groot, 1 voor middelgroot en 1 voor Friese taal. Voor de aanvulling internationale statuur is 1 aanvraag ingediend.

- Er zijn 7 aanvragen ingediend voor de functie van groot theatergezelschap. Ik vraag u duidelijk aan te geven welke 4 het meest in aanmerking komen.
- Hoe oordeelt u, kijkend naar de relatie tussen vraag en aanbod, over de verhouding tussen het aantal nieuwe producties en reprises, het aantal speelbeurten per productie, het aantal voorstellingen waar gezelschappen mee willen reizen en de samenwerkingsverbanden onderling en in het bijzonder met de podia?

Artikel 3.10 Jeugdtheater

Voor jeugdtheater zijn 10 aanvragen ingediend.

- Uit het onderzoek *Pluspunten, het potentiële verdienvermogen van jeugdproducenten* van LAgrou (maart 2011) blijkt dat veel gezelschappen zich richten op het aanbod voor 8–12 jarigen. Ik vraag u rekening te houden met een evenwichtige spreiding van het aanbod over de verschillende leeftijdscategorieën.

Dans

Artikel	Omschrijving	Maximum	Ingediend	Plafond	
				Per instelling	Totaal
Artikel 3.12, tweede lid, onder a	Dans ballet	1	1	6.330	6.330
Artikel 3.12, tweede lid, onder b	Dans modern	1	1	5.920	5.920
Artikel 3.12, tweede lid, onder c	Dans overig inclusief jeugddans	1	1	2.500	2.500
Artikel 3.12, tweede lid, onder d	Dans overig exclusief jeugddans	1	5	1.500	1.500
Totaal					16.250

Artikel 3.12 Dans

Er zijn 8 aanvragen ingediend, waarvan 1 voor ballet, 1 voor moderne dans, 1 voor dans overig inclusief jeugddans en 5 voor dans overig exclusief jeugddans.

- Ik vraag u aan te geven welke aanvragen het meest voldoen aan de eisen zoals gesteld aan dans overig excl. jeugddans, en dit te onderbouwen. Dit grootschalig aanbod moet een aanvulling zijn op het andere grootschalige aanbod.
- Ik vraag u de aanvragen te beoordelen in relatie tot de aanvragen voor meerjarige activiteitsubsidie bij het Fonds Podiumkunsten, en hierover met het fonds in overleg te treden. Het gaat dan zowel om de verhouding tussen grootschalig, middelgroot en kleinschalig aanbod als om de diversiteit van het aanbod.

Symfonieorkesten

Artikel	Omschrijving	Maximum	Ingediend	Plafond	
				Per instelling	Totaal
Artikel 3.14, tweede lid	Symfonieorkest	5*	10	6.000	30.000
Artikel 3.15	Symfonieorkest met begeleiding opera	1	1	10.000	10.000
Artikel 3.16	Symfonieorkest met begeleiding dans	1	3	3.500	3.500
Artikel 3.17, tweede lid	Aanvulling internationale statuur	1	2	600	600
Totaal exclusief motie Van der Werf/Bosma 32 820 nr. 16					44.100
Motie Van der Werf/Bosma 32 820 nr. 16 **		6		500	3.000
Totaal inclusief motie Van der Werf/Bosma 32 820 nr. 16					47.100

* of meer, indien voldaan is aan artikel 3.14, derde lid

** deze middelen zijn tijdelijk beschikbaar, uiterlijk t/m 2016

Artikel 3.14 Symfonieorkesten

Er zijn 10 aanvragen ingediend, waarvan 2 voor de aanvulling internationale statuur. Uw Raad en Bureau Berenschot zijn in 2010 en 2011 met aanbevelingen gekomen voor de orkesten afzonderlijk en het bestel als geheel. Daarnaast zijn de orkesten gevisiteerd. Op basis daarvan heb ik een aantal uitgangspunten geformuleerd in *Meer dan kwaliteit*. Ik vraag u om alle aanvragen in het licht van bovenstaande te bezien. Het gaat hierbij vooral om uitvoering van grootschalig symfonisch repertoire, samenwerking tussen orkesten en begeleiding van opera en dans.

Er is plek voor 5 orkesten die een volwaardig symfonisch aanbod verzorgen. Ik vraag u naast de criteria voor rijksfinanciering de volgende punten te betrekken:

- omvang en bestendigheid in het kernorkest, zodat het orkest kwaliteit kan bieden en zijn taken goed kan vervullen;
- spreiding van orkesten en concerten zodat sprake is van een volledige bediening van regio of verzorgingsgebied;
- flexibiliteit van de organisatie om aan uiteenlopende prestatiedoelen te voldoen.

Voor de orkesten in de regio's Oost, Zuid en het verzorgingsgebied Den Haag-Rotterdam kan het subsidieplafond in de subsidieperiode 2013-2016 per regio tijdelijk met € 1 miljoen worden verhoogd tot maximaal € 7 miljoen, als sprake is van structurele samenwerking tussen instellingen. De extra € 1 miljoen per jaar wordt slechts voor 4 jaar beschikbaar gesteld. Van de samenwerking dient echter ook na de subsidieperiode 2013-2016 sprake te zijn. In de aanvragen is de aard van de samenwerking tussen orkesten verschillend ingevuld.

Over de samenwerkingsverbanden wil ik u het volgende vragen:

- Leidt de beoogde samenwerking tot een volwaardig seizoenaanbod op de kernpodia met voldoende grootschalig repertoire?
- Leidt de beoogde samenwerking tot een bespeling van de totale regio/ het verzorgingsgebied?
- Is er daadwerkelijk sprake van een structurele samenwerking gericht op de lange termijn?

Vanuit de provincies Limburg en Brabant zijn meerdere plannen ingediend voor de orkestfunctie. Die hebben gemeen dat ze uitgaan van intensieve samenwerking. Ze verschillen in tempo en werkwijze. Ik verzoek u goed te letten op kwaliteit, duurzaamheid en doelmatigheid van de organisatie. Daarnaast is het belangrijk dat de aanvragers niet kiezen voor samenwerking om hun voortbestaan veilig te stellen, maar om tot een gevarieerder en bij de karakteristieken van de regio maximaal passend aanbod te komen.

De regeling gaat bij de orkesten met een primair symfonische taak (artikel 3.14) uit van de begeleiding van 1 operaproductie per jaar. Voor de regio's Oost, Zuid en het verzorgingsgebied Rotterdam-Den Haag is dat echter niet voldoende gelet op de voorziene operaproductie. Ik acht voor de orkestvoorzieningen in genoemde regio's de begeleiding van minimaal 2 operaproducties per seizoen verantwoord.

- Hoe oordeelt u tegen deze achtergrond over de voornemens van de betrokken orkesten, inclusief die uit de regio Noord en uit de gemeente Amsterdam?

Artikel 3.15 en 3.16 Symfonieorkest met begeleiding van opera en dans

Voor het orkest met een specifieke begeleidingsopdracht voor de opera is er 1 aanvraag. Deze aanvraag beschouwt operabegeleiding als primaire taak. Tegelijkertijd baseert zij zich bij de capaciteitsreservering voor opera op de geleverde inzet in het verleden. Graag uw oordeel daarover.

- Ik vraag uw oordeel over het geheel van de door de orkesten geplande begeleidingen. Ik verzoek u om een sluitende aanpak van het begeleidingsvraagstuk.

Voor begeleidingsactiviteiten dans zijn 3 aanvragen ingediend. Voor dans geldt een omvang van ongeveer 80 begeleidingen per jaar. De regeling voorziet in een kernensemble. Het is mijn overtuiging dat binnen het gegeven financiële kader van € 3,5 miljoen euro per jaar de onderling verschillende begeleidingsbehoeften van dansgezelschappen effectief opgelost kunnen worden. Dat vraagt om een herbezinning op de aard van die behoeften. Voor bijzondere projecten zal de begroting van het eigen dansgezelschap moeten worden aangesproken. Daarnaast is eenmaal per twee jaar het symfonieorkest zoals bedoeld in artikel 3.15 van de regeling beschikbaar voor de dans.

- Ik vraag u tegen deze achtergrond de plannen voor invulling van de begeleidingstaak dans te beoordelen en aan te geven aan welke voorwaarden de reorganisatie van de begeleidingstaak moet voldoen.

Opera

Artikel	Omschrijving	Maximum	Ingediend	Plafond	
				Per instelling	Totaal
Artikel 3.18	Opera aanbod grootschalig	1	1	24.040	24.040
Artikel 3.19, eerste lid	Opera aanbod regio Oost	1	2	3.500	3.500
Artikel 3.19, tweede lid	Opera aanbod regio Zuid	1	1	1.000	1.000
Totaal					28.540

Artikel 3.18 Grootschalig opera-aanbod

Er is 1 aanvraag ingediend.

- Ik vraag u specifiek aandacht te besteden aan de bevordering van talentontwikkeling en de coördinerende activiteiten op dit gebied.

Artikel 3.19 Overig opera-aanbod

Er zijn 3 aanvragen ingediend, waarvan 2 in regio Oost en 1 in regio Zuid.

- Ik vraag u goed te letten op de samenwerking met de orkesten.

Festival podiumkunsten

Artikel	Omschrijving	Maximum	Ingediend	Plafond	
				Per instelling	Totaal
Artikel 3.21	Festival	1	2	2.990	2.990
Totaal					2.990

Artikel 3.21 Festival podiumkunsten

Er zijn 2 aanvragen ingediend.

Musea

Artikel	Omschrijving	Maximum	Ingediend	Plafond	
				Per instelling	Totaal
Artikel 3.23	Musea	-	35		142.000
	<i>Waarvan huisvesting</i>				57.827
Artikel 3.24	Ondersteunende instelling kunsthistorische documentatie	1	1	5.090	5.090
Totaal inclusief huisvesting					147.090

Er zijn 35 aanvragen ingediend.

Meer dan kwaliteit kondigde aan onderscheid te maken tussen uw advies over de basisinfrastructuur 2013-2016 en de herziening van het museale bestel op lange termijn. Die lange termijn hangt wel samen met de keuzes van vandaag. Binnenkort leg ik u mijn adviesaanvraag over het gehele museumbestel voor.

Er is maximaal € 142 miljoen beschikbaar voor de musea. De 35 aanvragers hebben aangevraagd voor € 157 miljoen. Het bedrag per aanvrager kan niet hoger zijn dan wat de aanvrager in de periode 2009-2012 heeft ontvangen. Vanaf 2013 is er daarnaast een generieke en structurele korting van 5% op alle culturele instellingen. Een aantal musea in de huidige basisinfrastructuur heeft daar in de aanvraag geen rekening mee gehouden. Ik vraag u daarom uit te gaan van de bedragen in de bijlage.

De richtbedragen per instelling in de huidige basisinfrastructuur, inclusief 5% generieke korting, tellen op tot € 146,2 miljoen. Om tot het plafond van € 142 miljoen te komen, dient u specifieke keuzes te maken. Ik ben geen voorstander van verdere generieke kortingen. Zoals in *Meer dan kwaliteit* aangegeven, verwacht ik dat u voor de invulling kritisch kijkt naar de wetenschappelijke functie. Ik wil deze door een beperkt aantal musea laten uitvoeren, namelijk het Rijksmuseum Amsterdam, het Rijksmuseum van Oudheden, Het Rijksmuseum voor Volkenkunde, Naturalis, het Catharijneconvent, het Letterkundig Museum en het Rijksbureau voor Kunsthistorische Documentatie.

Ik constateer dat enkele musea in de aanvraag afwijken van het huidige huurniveau van de Rijksgebouwendienst. De systematiek voor huisvesting is een onderwerp van onderzoek. Een instelling kan niet vooruitlopen op de periode na 2014. Ik vraag u uit te gaan van de huisvestingsbijdragen zoals u deze in de bijlage aantreft.

In de subsidieregeling heb ik aangegeven dat de basisinfrastructuur geen gesloten systeem is. Wel moeten aanvragen aan een aantal voorwaarden voldoen. Voor de musea hanteer ik, naast weigeringsgronden en algemene beoordelingscriteria uit de regeling, een aantal aanvullende criteria.

Specifieke weigeringsgrond en rangorde

Een enkele aanvrager heeft, ondanks structurele subsidie van andere overheden, toch een aanvraag ingediend. Ik verzoek u deze weigeringsgrond zoals opgenomen in de regeling onder 3.26 strikt toe te passen. Ik vraag u de plaats van een museum in de in de regeling genoemde rangorde gemotiveerd tot uitdrukking te brengen.

Algemene criteria

Ik vraag u extra aandacht te besteden aan de instellingen die door renovatieplannen een tijd gesloten zijn voor publiek.

De Raad heeft in zijn advies *Noodgedwongen Keuzen* aangegeven de vraag naar het nationale belang van collecties in het kader van de nieuwe basisinfrastructuur te beantwoorden. De regeling stelt dat alleen musea die collecties van (inter)nationaal belang beheren, voor subsidie in aanmerking komen. Welke musea beheren collecties van (inter)nationaal belang? De aanvrager moet een gelijk aantal bezoeken (ook van scholieren) behalen, vergeleken met de vorige periode. Hoe beoordeelt u de plannen voor publieksbereik, vergeleken met de gerealiseerde bezoekersaantallen 2009 en 2010? Ik vraag u goed te letten op de bevordering van talentontwikkeling en de coördinerende activiteiten op dit gebied.

Wetenschappelijke functie

Meer dan kwaliteit geeft aan dat een beperkt aantal musea een leidende rol heeft in het museale netwerk voor het wetenschappelijke domein. *Meer dan kwaliteit* noemt 6 instellingen. Er zijn meer instellingen die subsidie aanvragen voor een wetenschappelijke functie, al of niet ten behoeve van collectietaken. Een herschikking van de middelen van de wetenschappelijke functie naar de collectiefunctie is niet in lijn met een bezuiniging op de wetenschappelijke functie, zoals aangekondigd in *Meer dan kwaliteit*.

- Hoe beoordeelt de Raad de kwaliteit en kwantiteit van de wetenschappelijke activiteiten en de rol van deze kerninstellingen in het museale netwerk?

Om excellente resultaten te boeken is het van belang dat musea krachten bundelen. In *Meer dan kwaliteit* heb ik een aantal instellingen gevraagd hiervoor plannen in te dienen. Het Nederlands Openluchtmuseum is gevraagd een plan in te dienen voor de digitale presentatie van de Nederlandse geschiedenis en de materiële presentatie van de Canon van Nederland.

- Hoe beoordeelt de Raad deze samenwerkingsplannen?
- Doen de plannen van het Rijksbureau voor Kunsthistorische Documentatie, het Rijksmuseum Amsterdam en het Nederlands Openluchtmuseum recht aan de verwachte meerwaarde van een topinstituut? Werkt het topinstituut voldoende voor het gehele relevante veld? In de bijlage treft u hiervoor het kader aan.
- Hoe beoordeelt de Raad de samenwerking van Het Nederlands Openluchtmuseum met het Rijksmuseum Amsterdam, onderwijs en erfgoedveld?

Artikel 3.24 Ondersteunende instelling kunsthistorische documentatie

Er is 1 aanvraag ingediend.

Beeldende kunst

Artikel	Omschrijving	Maximum	Ingediend	Plafond	
				Per instelling	Totaal
Artikel 3.29, tweede lid	Presentatie-instelling	2	5	200	400
Artikel 3.29, derde lid	Presentatie-instelling met groot internationaal netwerk	4	14	500	2.000
Artikel 3.30	Ondersteunende instelling beeldende kunst	-	4		2.500
Totaal					4.900

Artikel 3.29 Presentatie-instellingen beeldende kunst

In totaal zijn 19 aanvragen ingediend, waarvan 14 aanvragen voor presentatie-instelling met groot internationaal netwerk. Om een duidelijk onderscheid aan te brengen tussen de basisinfrastructuur en de activiteiten die op het gebied van de presentatie van hedendaagse beeldende kunst door het Mondriaan Fonds worden gesubsidieerd, vraag ik u bij de beoordeling van de aanvragen de plannen van het fonds op dit gebied te betrekken.

- Het kabinet acht meer samenwerking en samenhang tussen de verschillende ketenonderdelen in de beeldende kunstsector nodig. Hoe oordeelt u over de aanvragen van de presentatie-instellingen wanneer u deze in samenhang met de gehele keten beziet, onder andere in relatie tot de hedendaagse kunstmusea?
- Er zijn 14 aanvragen ingediend voor de functie van presentatie-instelling beeldende kunst met een groot internationaal netwerk. Ik vraag u in uw advies duidelijk aan te geven welke 4 instellingen het meest voldoen aan de regeling en dit te onderbouwen.

Artikel 3.30 Ondersteunende instelling beeldende kunst

Er zijn 4 aanvragen ingediend. De basisinfrastructuur biedt ruimte aan instelling(en) die een begeleidingsprogramma op het terrein van beeldende kunst aanbieden aan toptalent, als vervolg op een bachelor- of masteropleiding. In de toekomst wil het kabinet de verdere ontwikkeling van talent echter op een andere wijze stimuleren. De verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van excellentie zal dan volledig worden overgelaten aan de kunstenaar zelf, het kunstvakonderwijs en de markt. Daarom zal na deze periode de subsidiëring via de basisinfrastructuur beëindigd worden.

- Hoe oordeelt u over de toekomstbestendigheid van de plannen na 2016 wanneer de instellingen geen onderdeel meer uit maken van de basisinfrastructuur? Kunt u aangeven in hoeverre een bundeling van aanbod hierbij van toegevoegde waarde zou kunnen zijn?
- Ook het Mondriaan Fonds heeft een rol op het gebied van de ontwikkeling van bewezen talent. Het fonds zal deze vormgeven door middel van het beschikbaar stellen van beurzen. Hoe oordeelt u over de activiteiten van de instellingen in de basisinfrastructuur in verhouding tot de plannen van het fonds?

Film

Artikel	Omschrijving	Maximum aantal	Ingediend	Plafond	
				Per instelling	Totaal
Artikel 3.32	Filmfestival	3	3	n.v.t.	2.420
Artikel 3.33	Film ondersteunende instelling	1	1	6.680	6.680
Totaal					9.100

Artikel 3.32 Festivals film

Voor de functie van filmfestival zijn 3 aanvragen ingediend. Zoals ik in *Meer dan Kwaliteit* heb aangegeven, spelen festivals een cruciale rol in de filmsector als aanjager voor distributie en als publicitaire showcase. Dit geldt zowel binnen als buiten de landsgrenzen. De festivals vragen boven het plafond aan. Dit houdt verband met speciale internationale activiteiten. Ik vraag u dit buiten het financieel kader te laten.

Artikel 3.33 Ondersteunende instelling film

Voor de functie van ondersteunende instelling film is 1 aanvraag ingediend. U heeft in het verleden adviezen uitgebracht over de ondersteunende instelling film. Hierin ging het vooral over de focus in het takenpakket. Ik vraag u de aanvraag in dit kader te beoordelen. De aanvrager geeft aan te verhuizen. Hiermee zijn extra kosten gemoeid, die in de plannen zijn opgenomen. Ik vraag u deze kosten buiten het financieel kader te laten. Ik zal hier apart naar kijken.

Letteren

Artikel	Omschrijving	Maximum	Ingediend	Plafond	
				Per instelling	Totaal
Artikel 3.35, eerste lid	Landelijke coördinatie leesbevordering en literatuureducatie	1	1	1.830	1.830
Artikel 3.35, tweede lid	Landelijke bemiddeling schrijvers, scholen en bibliotheken	1	1	640	640
Artikel 3.35, derde lid	Landelijke ondersteuning bijzondere journalistieke projecten	1	1	390	390
Totaal				2.860	2.860

Artikel 3.35 Ondersteunende instellingen letteren

Er zijn 3 aanvragen ingediend, waarvan 1 voor landelijke coördinatie leesbevordering en literatuureducatie, 1 voor landelijke bemiddeling schrijvers, scholen en bibliotheken en 1 voor landelijke ondersteuning bijzondere journalistieke projecten.

- Ik vraag uw oordeel over de samenwerking van de aanvragers met het Nederlandse Letterenfonds.

Creatieve industrie (architectuur, vormgeving en nieuwe media)

Artikel	Omschrijving	Maximum	Ingediend	Plafond	
				Per instelling	Totaal
Artikel 3.37	Ondersteunende instelling creatieve industrie	1	1	7.810	7.810
Totaal				7.810	7.810

Artikel 3.37 Ondersteunende instelling creatieve industrie

Er is 1 aanvraag ingediend. Het gaat om een fusie-aanvraag. Voor de totstandkoming van de fusie is een kader opgesteld. Ik vraag u dit bij de beoordeling van de aanvraag te betrekken.

- Hoe oordeelt u over de aanvraag als het gaat om actuele (culturele en economische) ontwikkelingen in de sectoren en cross-overs?
- Worden de drie disciplines evenwaardig ondersteund?
- Is in het plan aandacht voor de complementaire positie die het instituut inneemt ten opzichte van het fonds?

Bibliotheken

Artikel	Omschrijving	Maximum	Ingediend	Plafond
Artikel 3.39	Ondersteunende instelling openbare bibliotheken	1	1	14.440
Totaal				14.440

Artikel 3.39 Ondersteunende instelling openbare bibliotheken

Er is 1 aanvraag ingediend.

- Onderschrijft u de door de aanvrager gekozen speerpunten en prioriteiten?
- Is de ondersteunende regierol effectief en efficiënt ingevuld?
- Deelt u de zienswijze van de aanvrager dat ontwikkeling de grondslag vormt van *alle* 5 kernfuncties, gelet op het feit dat ook de functie lezen en literatuur deel uitmaakt van die kernfuncties? Mijn *Hoofdlijnenbrief actualisering bibliotheekwetgeving* van 7 december 2011 geeft aan dat ook deze functie - mede gericht op 'ontspanning' - tot de kern van het bibliotheekwerk behoort.

Amateurkunst en cultuureducatie

Artikel	Omschrijving	Maximum	Ingediend	Plafond	
				Per instelling	Totaal
Artikel 3.41	Ondersteunende instelling amateurkunst en cultuureducatie	1	1	4.760	4.760
Totaal				4.760	4.760

Artikel 3.41 Ondersteunende instelling amateurkunst en cultuureducatie

Er is 1 aanvraag ingediend. Het gaat om een fusie-aanvraag. Voor de totstandkoming van de fusie is een brief met uitgangspunten opgesteld. Ik vraag u deze bij de beoordeling van de aanvraag te betrekken.

- Maakt de aanvrager zijn aanvullende rol op het Fonds Podiumkunsten waar?
- Komt de rol in het programma *Cultuureducatie met kwaliteit* goed uit de verf?
- Hoe oordeelt u over de mate waarin de aanvrager aan verschillende disciplines binnen cultuureducatie aandacht besteedt, bijvoorbeeld erfgoededucatie?

Bovensectorale ondersteunende instellingen

Artikel	Omschrijving	Maximum	Ingediend	Plafond	
				Per instelling	Totaal
Artikel 3.43	Ondersteunende instelling internationaal cultuurbeleid	1	1	880	880
Artikel 3.44	Ondersteunende instelling digitalisering erfgoed	1	1	570	570
Artikel 3.45	Ondersteunende instelling onderzoek en statistiek	1	1	710	710
Totaal				2.160	2.160

Artikel 3.43 Bovensectorale ondersteunende instelling internationaal cultuurbeleid

Er is 1 aanvraag ingediend. Het gaat om een fusie-aanvraag. Voor de totstandkoming van de fusie is een kader opgesteld. Ik vraag u dit bij de beoordeling van de aanvraag te betrekken.

- Spreekt er voldoende focus uit het plan van de aanvrager?
- Is de rol van de aanvrager goed afgebakend ten opzichte van de fondsen en andere ondersteunende instellingen?
- Is de samenwerking met de fondsen en de andere ondersteunende instellingen goed geborgd en spreekt uit de aanvraag een goede rolopvatting over de coördinerende taak?

Artikel 3.44 Bovensectorale ondersteunende instelling digitalisering erfgoed

Er is 1 aanvraag ingediend.

- Voldoet het plan aan de wens om aan digitale duurzaamheid en kwaliteitszorg voor digitaal erfgoed aandacht te geven in de periode 2013-2016?
- Wordt in het plan rekening gehouden met het overdragen van kennis aan het veld na 2016, als de instelling geen rijkssubsidie meer zal ontvangen?
- De aanvraag komt uit boven het plafondbedrag. Welke activiteiten zijn belangrijk en welke hebben minder prioriteit?

Artikel 3.45 Bovensectorale ondersteunende instelling onderzoek en statistiek

Er is 1 aanvraag ingediend.

- De aanvraag dient zich te richten op verzameling en verspreiden van kennis en informatie. Geeft de aanvrager blijk van focus hierop?
- Sluiten de voorgenomen activiteiten op het gebied van kennis en informatie aan bij de relevante ontwikkelingen in het cultuurbeleid en de sector?
- Hoe oordeelt u over de internationale activiteiten? Is er sprake van een goede afbakening of afstemming met de andere spelers op internationaal terrein (in het bijzonder de ondersteunende instelling van artikel 3.43)?

III VERDELING INTERNATIONALE MIDDELEN VOOR CULTUUR

De Raad voor Cultuur heeft in 2010 in zijn advies *Culturele vertegenwoordiging in het buitenland* gewezen op de vele spelers in het internationaal cultuurbeleid. Volgens de Raad was er meer focus en een duidelijke regie nodig. De Raad beveelt aan dat OCW beschikt over een deel van de HGIS-gelden. Het kabinet neemt deze aanbeveling over. In de periode 2009-2012 zijn de HGIS-middelen voor cultuur (€ 4,6 miljoen) vrijwel geheel toegekend aan de fondsen. In de periode 2013-2016 zet ik deze middelen in voor strategisch internationaal beleid. Zoals aangegeven in *Meer dan kwaliteit* gaat het vooral om versterking van de internationale marktpositie in een beperkt aantal focuslanden (Duitsland, België (Vlaanderen), Verenigd Koninkrijk, Verenigde Staten, Frankrijk, Italië, Spanje, Brazilië, Turkije, Rusland, China, India, Zuid-Afrika, Indonesië en Japan).

De verdeling van de middelen voor internationalisering is als volgt. Voor marktverruiming van architectuur, vormgeving, mode, gaming en e-cultuur is een budget van € 1 miljoen per jaar beschikbaar. Invulling gebeurt mede op basis van het advies van het Topteam Creatieve Industrie en de ervaringen met het Programma Dutch Design Fashion and Architecture. Voor marktverruimende filmactiviteiten van filmfestivals is € 300.000,- beschikbaar. Aan het Fonds Podiumkunsten is het stimuleren van internationale marktverruiming van de Nederlandse muziek, in het bijzonder de popmuziek, als opdracht toegewezen.

Voor grootschalige manifestaties is € 750.000 per jaar beschikbaar. In 2013 gaat het om Rusland. Daarnaast is er een aantal vaste internationale verplichtingen: biënnales beeldende kunst en architectuur, Van Doesburghuis, Rietveldpaviljoen en het Europees jeugdorkest. Middelen hiervoor worden aan het budget van de betreffende fondsen toegevoegd. In totaal gaat het om € 550.000 per jaar.

Voor internationalisering vanuit de fondsen is € 1,8 miljoen uit het HGIS-budget beschikbaar met als inzet:

- activiteiten voor marktverruiming
- goede uitgangspunt voor jong Nederlands talent op de internationale markt
- een kwalitatief hoogwaardige presentatie van Nederlands bewezen talent en vernieuwend aanbod op de relevante presentatieplekken.

Ik heb de fondsen gevraagd waar mogelijk gezamenlijk plannen in te dienen en daarbij zoveel mogelijk uit te gaan van de focuslanden. Ik constateer dat niet alle fondsen met uitgewerkte plannen zijn gekomen.

In hun beleidsplannen stellen de fondsen gezamenlijk voor een groter deel van het HGIS-budget dan de € 1,8 mln. aan hen toe te kennen, en daarbij de verdeling over de fondsen van 2009-2012 als uitgangspunt te nemen, met een korting van 25%. De fondsen stellen voor een gezamenlijk werkplan op te stellen met de internationale ondersteunende instelling internationaal cultuurbeleid. Uitgangspunt voor mij blijft de strategische inzet zoals hierboven geschetst, met een budget van € 1,8 mln. Daarnaast kunnen de fondsen met deze ondersteunende instelling een werkplan indienen voor het Ruslandjaar 2013. Ik zal hen daartoe binnenkort uitnodigen.

- Ik vraag u over de internationale plannen van de fondsen advies uit te brengen, en daarbij uit te gaan van de uitgangspunten uit *Meer dan kwaliteit* en de hierboven genoemde inzet.

IV FINANCIIEEL KADER

Voor uw advies geldt het financieel kader uit *Meer dan kwaliteit*. In onderstaande tabel vindt u een samenvatting van het financieel kader zoals dat in de regeling is opgenomen en nu dus geldend is. U ontvangt als bijlage ook een gedetailleerd overzicht van alle aanvragen, met aangevraagde bedragen en plafondbedragen. Voor alle instellingen geldt dat dit is gebaseerd op 2012, met loon- en prijspeil 2010.

Financieel kader basisinfrastructuur 2013-2016		
<i>(alle bedragen jaarlijks, x € 1.000; loon/prijspeil 2010)</i>		
Artikel Regeling ¹⁾	Omschrijving	Plafondbedragen
3.11	Theater ²⁾	21.750
3.13	Dans	16.250
3.17	Symfonieorkesten (exclusief 3.17 vierde lid)	44.100
3.20	Opera ³⁾	28.540
3.22	Festival	2.990
3.25	Musea (inclusief huisvesting)	142.000
3.25	Ondersteunende instelling kunsthistorische documentatie	5.090
3.31	Beeldende kunst	4.900
3.34	Film	9.100
3.36	Letteren	2.860
3.38	Creatieve industrie	7.810
3.40	Bibliotheken	14.440
3.42	Amateurkunst en cultuureducatie	4.760
3.46	Bovensectorale ondersteunende instellingen	2.160
	Financieel kader exclusief motie orkesten	306.750
3.17 lid 4	Motie samenwerkende orkesten ⁴⁾	3.000
	Financieel kader inclusief motie orkesten	309.750
<p>1) Regeling: Regeling op het specifiek cultuurbeleid.</p> <p>2) Dit subsidieplafond is inclusief de motie De Liefde/Van der Werf 32 820 nr. 24.</p> <p>3) Dit subsidieplafond is inclusief de motie Bosma/De Liefde 32 820 nr. 13.</p> <p>4) Motie Van der Werf/Bosma 32 820 nr. 16, betreft samenwerking orkesten: voor dit budget gelden bijzondere aanvullende voorwaarden (zie regeling) en het budget stopt na 2016.</p>		

Specifiek voor de musea gelden richtbedragen gebaseerd op het historisch budget. Het gaat om gemiddelden van de jaren 2009-2012, -5% voor de exploitatie. In het gedetailleerde overzicht vindt u richtbedragen per instelling. Hierbij treft u ook de bedragen voor huisvesting aan. Deze langjarige verplichtingen zijn buiten de 5% korting gehouden en zijn ongecorrigeerd onderdeel van genoemd richtbedrag.

Bij de ontvankelijkheidstoets van de aanvragen is mij gebleken dat enkele instellingen de gereserveerde middelen uit het bestemmingsfonds OCW opvoeren, ter bekostiging van een deel van de activiteiten. Ik wijs u er op dat besluitvorming over de inzet van het bestemmingsfonds OCW geen onderdeel is van het financieel kader. Hierover neem ik een besluit bij de verantwoording, na afloop van de subsidieperiode 2009-2012. Verder wijs ik u er op dat over de regeling frictiekosten aparte besluitvorming plaatsvindt, los van dit adviestraject en voorliggend financieel kader. Als in een aanvraag op de ontvangst van frictiekosten wordt geanticipeerd, kunt u dit buiten uw beoordeling houden. Ik verzoek u, indien zich dit voordoet, hiervan melding te maken.

V PROCEDURE TOT PRINSJESDAG

De procedure tot Prinsjesdag 2012 is als volgt.

- Na deze adviesaanvraag ontvangt u mogelijk nog enkele aanvullingen.
- Begin maart stuur ik u ter informatie een overzicht van de aanvragen voor de meerjarige activiteitenregelingen bij de fondsen, en informatie die ik van andere overheden heb ontvangen.
- In april ontvangt u de percentages eigen inkomsten van 2010, 2011 en de gemiddelden.
- Voor 22 mei brengt u uw advies uit. Ik ga dan na of het zorgvuldig tot stand is gekomen, binnen het financieel kader blijft en deugdelijk gemotiveerd is, zodat het een solide basis biedt voor de uiteindelijke beslissing. Aanvragers krijgen de gelegenheid op het advies te reageren.
- Na uw advies voer ik overleg met de convenantpartners: de drie grote steden en de regio's Noord, Oost, Zuid, West en Midden. We maken bestuurlijke afspraken.
- Op Prinsjesdag maakt het kabinet de subsidiebesluiten 2013-2016 bekend.

Ik zie uit naar uw advies.

de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Halbe Zijlstra

Bijlagen

- Lijst van aanvragen voor de basisinfrastructuur 2013-2016, voor advies voorgelegd aan de Raad voor Cultuur
- Aanvragen voor de basisinfrastructuur 2013-2016
- Beleidskaders voor de fondsen
- Beleidsplannen van de fondsen
- Randvoorwaarden ondersteunende instelling Cultuureducatie en Amateurkunst
- Kader bovensectorale ondersteunende instelling internationaal cultuurbeleid
- Kader ondersteunende instelling creatieve industrie
- Randvoorwaarden topinstituut immaterieel erfgoed en volkscultuur
- Samengaan van het Rijksmuseum en het RKD
- Richtbedragen musea